

Najstarejši slovenski
dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so
uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY
NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

The Oldest Slovene
Daily in Ohio
Best Advertising
Medium

VOLUME XXIV.—LETO XXIV.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY, (PONDELJEK) MAY 26, 1941.

STEVILKA (NUMBER) 123

iz življenja naših ljudi po Ameriki

V Pueblo, Colo., je pred dne-
m umrla Mrs. Mary Judnič, ro-
jena Kenig in doma iz Višnje
in Ambrusu na Dolenjskem. V
Ameriki je bivala 53 let.

V Forest City, Pa., je dne 11.
maja umrl Joseph Pavlovič,
52 let in doma iz Planine
in Notranjskem. Tukaj je živel
in vodil trgovino. Zapu-
ščeno, sina, dve hčeri brata
in sestre, v starem kraju pa
ni ostal.

V Wirten, Ill., je dne 3. ma-
juma umrl rojak Joe Jurak, v sta-
ni 66 let, ki je bil doma iz
Savinjske doline na
Slovenskem. V Ameriko je pri-
šel pred 41 leti. Tukaj zapuščal
sina in tri hčere, dočim
je žena umrla že pred 12.

trašna železniška nesreča; devet oseb ubitih

Nesreča se je pripetila na
železniškem križišču v
Upper Sanduskyju. —
Trupla so bila grozno raz-
mesarjena.

Upper Sandusky, O., 25. ma-
ja. — Danes je bilo tukaj ubitih
devet prebivalcev države Michi-
gan, ki so bili na nekem križišču
vlak Pennsylvania želez-
nice v avtomobil, s katerim so
vozili.

Med ubite so: Billy Eliseck, star
3 leta, iz Saginawa, Mich., nje-
na žena Stella; njuni trije o-
troci — 3 leta stara Patricia
in dve leti stari William in
Ronald; dalje
Okraska in njena 14 let
hči Virginia, in zakonca
Hamtramcak, Mich.
Habitine avtomobila so bile
metane ob progi sedem blo-
kov daleč. Trupla ubitih so bila
grozno razmesarjena, da
ni bilo več ur, preden je bilo
mogoče ugotoviti koliko oseb je
bilo prav za prav ubitih. — Sku-
pajen je pripeljal v soboto v
Cleveland, O., na obisk svojih
rojakov, nakar so se včeraj
prijeli nazaj domov. — Stroje-
nica pravi, da je komaj trenu-
je pred nesrečo ugrizel avto-
mobil, ki je vozil 70 milj na uro,
da je vozil vlak na dotičnem
kraju 90 milj.

USIJA NI DALA V NAJEM UKRAJINE

MOSKVA, 25. maja. — Ofi-
cialni organ komunistične stran-
je "Pravda", označuje danes
"politično nesmisel in idi-
otizem" poročilo, ki ga je da-
la Nemčija nekemu finskemu
novinarju, češ, da bo dala Rusija
na najem Nemčiji.

POŽRL ŽIVO ŽABO

FREDONIA, N. Y., 25. maja.
— Richard R. Sawdey, 16 let
star dijak, je pogoltnil živo ža-
bo, ker je stavil z nekim svojim
prijateljem za 25 centov, da si jo
"spravi pod streho."

Nov grob

Danes zjutraj je preminila
Mrs. Margaret Marolt, 14511
James Ave. Podrobnosti poro-
čimo jutri. Pogreb ima v oskr-
bi August F. Svetkov pogreb-
ni zavod.

Nacijski admiral Reader resno svari Ameriko

Admiral Reader svari Zedinjene države pred uvedbo
konvojev, češ, da bi to pomenilo "javen sovražni
akt." — Ameriške pomorske patrulje so tudi
same po sebi agresivne, pravi admiral.

BERLIN, 25. maja. — Veliki
admiral Erich Reader, povelj-
nik nemške mornarice, je posvaril
Zedinjene države nocoj, dva
dni pred pričakovanim govorom
ameriškega predsednika, da se
bo smatralo ameriške konvoje,
ki bodo spremljali ladje s po-
trebčinami za Anglijo, za "ja-
ven vojni akt," proti kateremu
se bo nastopilo s topovi nemške
mornarice.

Tozadevno izjavo je podal
nemški admiral v intervjuju s
predstavnikom japonske časo-
pisne agencije Domei.
Poleg tega je admiral izjavil,
da je ameriški patrolni sistem
sam po sebi agresiven.

Admiral Reader je dalje iz-
javil, da smatra posledice, ki bo-
do nastale zaradi ameriškega
prizadevanja, da pridejo ameriš-
ke pošiljatve gotovo v Anglijo,
za "zelo resne."

Delavstvo pri Chase Brass družbi zahteva nemudoma volitve v tovarni

Tozadevna peticija bo predložena jutri Narodnemu de-
lavskemu odboru. — Delavstvo zahteva zaprto delav-
nico in 10-centno zvišanje mezde na uro.

Clani International Associa-
tion of Machinists unije, ki spa-
da k Ameriški delavski federa-
ciji, zaposleni pri Chase Brass
and Copper Co., so včeraj na
svojem shodu odglasovali, da se
apelira na Narodni delavski od-
bor, da slednji odredi takojšnje
volitve v tovarni. Delavci so
hkratu tudi pooblastili eksekutivni
odbor, da slednji odredi
vsakršno potrebno akcijo, tudi
stavko, če se izkaže za potrebo-
no, da se prisili kompanijo do
podpisa kontrakta z unijo.

Pogajanja za sklenitev nove po- godbe

Unija si že nekaj časa priza-
deva, da bi potem pogajanj do-
segla kontrakt. V petek se je vr-
šila tozadevna seja med vod-
stvom tovarne in reprezentanti
unije. Seja pa je bila ukinjena,
ker vodstvo tovarne ni hotelo
dovoliti, da bi bil pri pogaja-
njih navzoč tudi odbor tovar-
niških delavcev. Matthew De
More, predsednik unijskega dis-
trikta št. 54, je izjavil, da unijs-
ka pravila zahtevajo, da je pri
pogajanjih navzoč tudi odbor
tovarniških delavcev. De More
je dalje izjavil, da je od 1,100 do
1,200 delavcev izmed 1,500, ki
so zaposleni v tej tovarni, čla-
nov unije.

Vložitev peticije

"Jutri bo vložena pri Narod-
nem delavskem odboru peticija
za volitve," je izjavil De More.
"Stavke ne bo, ako si ne bo
kompanija prizadevala, prepre-
čiti volitev ali ako se ne bo
diskriminiral napram unijskim
članom."

Delavstvo v tej tovarni zahtev-
va zaprto delavnico ter 10-cent-
no povišanje mezde na uro. Kom-
panija pravi, da znašajo mezde,
ki jih plačuje svojim delavcem,
od 72 centov do \$1.31 na uro,
toda unija je informirana, da za-
služijo nekateri delavci samo
66 centov na uro.

Delavci Packard družbe groze s stavko

Delavci pri Packard Motor
Car kompaniji so včeraj zagro-
zili s stavko, da se ž njeno po-
močjo enforsira zahtevo United

Kralj Iraqa

Na sliki je Faisal II. šest let
stari kralj Iraqa, čigar država
se nahaja zdaj v vojni z An-
glijo.

ROOSEVELT BO GOVORIL!

Jutri večer bo imel predse-
dnik Roosevelt najvažnejši
govor svojega življenja. —
Poslušajte ga!

Jutri večer bo imel predse-
dnik Roosevelt po radiu govor,
na katerega izredno opozarja-
mo naše rojake, ker bo to eden
najvažnejših govorov v karieri
našega predsednika. Stephen T.
Early, predsednikov tajnik, je
izjavil, da toliko že zdaj lahko
reče, da tega predsednikovega
govora ne bodo veselili sovražni-
ki demokracije ne doma ne v i-
nozemstvu.

Predsednik deluje na tem
govoru, ki obsega že zdaj 22 s-
trojem napisanih strani, že več
dni. Smatra se, da je predse-
dnik po naročilu poudaril
važnost tega govora, tako da
bo ameriško ljudstvo pripravlje-
no, slišati pomembne in odločne
besede.

Ponovno priporočamo vsem
čitateljem, naj nikar ne zamu-
de tega važnega govora, čigar
čas in postaja bomo jutri nave-
dili.

ATENTAT NA ITALIJAN- SKEGA KRALJA

RIM, 24. maja. — Fašistična
vlada je danes naznanila, da je
pretekli teden neki Grk, ki se je
nahajal "pod vplivom poetske
nrosti" (kakšna je neki ta?),
streljal s samokresom na avto-
mobil, v katerem sta se vozila i-
talijanski kralj Viktor Emanuel,
ki je bil na obisku v Albaniji, in
albanski premier Šefket Verlaci.
Fašistične oblasti pravijo, da
je atentat veljal albanskemu
premierju, in ne italijanskemu
kralju.

NAJDBA NOGE

PITTSBURGH, 25. maja. —
Ob Ohio reki v tukajšnjem me-
stu so našli moško nogo, ki je
bila tako gladko odrezana od
telesa, da smatrajo detektivi, da
je to nadaljni zločin cleveland-
skega "blaznega mesarja," ki je
umiril in razkosal v Clevelandu
že več oseb.

so japonski vojaki vlomili vrata
v skladišči ter odnesli iz njiju
blago, katero so naložili na se-
dem parnikov ter ga odpeljali.

NACIJSKI TANKI NA KRETI

Nacijska transportna le-
tala so izkrcala na Kreti
tanke, s katerimi bodo na-
cisti ojačili svoje ondotno
vojaštvo.

Angleški glavni stan po-
roča, da je nemško vojaš-
tvo vdrla v angleške o-
brambne postojanke zapad-
no od Caneje. Novozeland-
ske čete so prešle v proti-
napad, nakar so se pričeli
srditi boji, ki še trajajo.

Na Angleškem je zavladala
bojazan, da je nemška boj-
na ladja Bismarck, ki je po-
greznila angleško oklopni-
co Hood, srečno izbegnila
zasledujočim jo angleškim
ladjam ter da je dosegla
varni pristan v norveških
ali nemških vodah.

Preprečitev večje nesreče v zoološkem vrtu v Clevelandu

Slon, ki je nosil otroke na
hrbtu, se je poplašil ter
pobegnil v svojo stajo,
kjer so padli otroci z nje-
govega hrbta.

V soboto in v nedeljo se je vr-
šila sezonska otvoritev izboljša-
nega clevelandskega zoološkega
vrta ali zverinjaka v Brookside
parku. Ob tej priliki je bilo u-
vedenih v zverinjaku tudi več
novotarj, med temi tudi prena-
šanje otrok s krotkim slonom,
kakor je običaj v drugih zverin-
jakh. Slon je imel na hrbtu pri-
vezan neke vrste zaboj, v kate-
rem so sedeli otroci, nakar jih
je slon pod nadzorstvom pazni-
kov nosil okoli.

Včeraj pa se je slon nenada-
ma nekaj poplašil ter je ubral s-
 šestimi otroci na hrbtu narav-
nost proti poslopju, kjer je nje-
gova staja. Slon je planil skozi
vrata v notranjost poslopja, to-
da pri tem je bil posnet z nje-
govega hrbta zaboj, v katerem
so se nahajali otroci, ker so bila
vrata prenizka; skoznje je si-
cer lahko šel slon, toda brez za-
boja na hrbtu. Ko je zletel za-
zaj s slonovega hrbta, je paznik
Joseph Chery razprostrl roke
in nastavljal prsi, tako da je tre-
ščil zaboj z otroci na njegove
prsi in razprostrte roke, nakar
je vse skupaj padlo na tla, toda
sila padca zaboja je bila s tem
zlomljena. V tem trenutku so
priheli drugi pazniki, ki so po-
ložili ranjene otroke na travo
poleg poslopja, nakar so jih s
policijskimi ambulancami odpe-
ljali v bolnišnico. Vsi otroci so
k sreči le lahko ranjeni ali opra-
skani.

ZLOM V IRAQU

ANKARA, Turčija, 25. ma-
ja. — Poročila, ki so dospela
semkaj, naznanjajo, da se je pri-
čela pronacijska vlada v Iraqu
majati in da je 10,000 Arabcev
v Basri pričelo z izgredi, tekem
katerih oplenjujejo trgovine.

Popravek in dodatek

V soboto smo poročali, da je
delavstvo pri Chase Brass 100-
procentno unijsko. Pravilno bi
se moralo glasiti: pri Cleveland
Brass. — Med imeni gradu-
antj, ki so graduirale z Jane A-
dams višje dekliske šole, pa je
bilo pomotoma izpuščeno ime
slovenske graduantje Miss
Frances Vertovsni, hčerke Mr.
in Mrs. Vertovsni.

POGREZNITEV OGROMNE ANGLEŠKE OKLOPNICE HOOD

Municijsko skladišče oklopnice je zadel iz-
strelek nemške bojne ladje Bismarck.

Z OKLOPNICO JE ŠLA NA MORSKO DNO TUDI VSA NJENA POSADKA

LONDON, 24. maja. — Da-
nes je bila v pomorski bitki po-
greznjena angleška oklopni-
ca Hood, katero je pogreznila nem-
ška bojna ladja Bismarck. O-
klopni-
ca Hood je bila največja
bojna ladja angleške mornarice.
En izstrelak nemške bojne ladje
je zadel angleško oklopnico na-
ravnost v njeno municijsko
skladišče, nakar je oklopni-
ca v silni eksploziji zletela v zrak.
Pomorska bitka se je vršila v
vodovju med Grinlandijo in Is-
landijo.

Angleške bojne ladje zasledu-
jejo nemško bojno ladjo Bis-
marck, ki beži zdaj proti do-
mačemu pristanišču. Ker pa se
nahaja najbližje pristanišče v
katerem se Bismarck lahko za-
sidra, 1,400 milj od tu, imajo an-
gleške bojne ladje dva do tri dni

Veselje v Nemčiji

BERLIN, 24. maja. — V
Nemčiji proslavljajo danes svo-
jo veliko pomorsko zmago, ko je
nemška mornarica pogreznila
angleško oklopnico Hood ter po-
škodovala neko nadaljno angleš-
ko bojno ladjo. Nacijsko časo-
pisje pravi, da je to velik triumf
nemške vojne mornarice.

GROZNI PRIZORI NA VODOVJU OKOLI GRŠKEGA OTOKA KRETE

Rilci angleških križark in rušilcev so rili sredi med raz-
klanimi ribiškimi ladjami in potapljačim se nem-
škim vojaštvom, ki je zamen vpilo na pomoč.

Richard D. McMillan, poroča-
valec "United Pressa," poroča
iz Aleksandrije sledeče:

ALEKSANDRIJA, 24. maja. —
Angleške vojne ladje, drveče
pod polno paro skozi vodovje,
ki je bilo natrpano na pomoč
kričečega nemškega vojaštva,
so pogreznile približno 40 grških
ribiških ladij, en nemški trans-
portni parnik in enega italijan-
skega rušilca, pri čemer je uto-
nilo približno 6,000 Nemcev.

Nekatere ladje osišeča so bile
pogreznjene po izstrelkih an-
gleških križark in rušilcev, ki so
ponovno in ponovno zadrželi
med nje. Druge ladje osišeča so
bile zopet strte z jeklenimi ril-
ci angleških ladij. Vse te ladje
so bile pogreznjene in z njimi
vred vse izbrano nemško vojaš-
tvo, ki je imelo ojačiti moč onih
svojih tovarišev na Kreti, ki so
pristali na otoku s pomočjo pa-
dal.

Pokolj na debelo

"Ogenj angleških bojnih ladij
je bil smrtonosen. To ni bila bit-
ka, to je bil mesarski pokolj.
Nemci so se potapljali kot svi-
nec. Tu ste si mogli šele pred-
očiti nacijsko koncepcijo vojne,
ko so šli nacijski vojaki na mor-
sko dno, ne da bi si mogli po-
magati."

Nemci so šli na dno kot svinec

Streljajoč z vsemi topovi in
strojnicami, so angleške ladje
drvele sem in tja ter prekuca-
le in rezale na dvojne ribiške la-
dje, natrpane z nemškim vojaš-
tvom, ki se je v vodi v svoji tež-
ki bojni opremi obupno otepalo,
dokler jih ni pogoltnila globina.
Njihovi klici na pomoč so šli do
mozga in kosti.

Angleške ladje pa so nadalje-
vale s svojim drvenjem sem in
tja med skupinami plavajočih
trupel in še živih ljudi, kajti an-
gleškim pomorščakom je šlo za
življenje ali smrt. Če bi bili za-
hip ustavili kretanje svojih la-
di, bi postale njihove ladje tar-
ča naglim motornim torpedov-
kam, ki so švigale okoli ribiš-
kih ladij.

MINA UBILA ENAJST OSEB

OSLO, po Nemcih okupirana
Norveška, 25. maja. — Tukaj
je bilo danes ubitih po eksplo-
ziji pomorske mine, ki so jo
spravili na kopno, enajst oseb.
Okoli mine se je bilo zbralo
namreč mnogo radovednežev, ki
so mislili, da je bila mina že na-
pravljen neškodljivo.

DOLGOLETNA UČITELJICA

OREGON, Ill., 25. maja. —
Koncem letošnjega šolskega le-
ta bo stopila v pokoj učiteljica
Miss Ruby Nash. Njen rekord
je sledeč: Poučevala je 50 let,
zamudila pa je v vsem tem času
en dan poučevanja.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto	\$6.00
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece
Za Evropu, Južne Amerike in druge inozemske države:	
za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev
	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

ODGOVORNOST ZA CIVILIZACIJO

Liberalna doba je vsaj v načelu poizkušala uveljaviti človeka. Priznavala je dostojanstvo človeka, njegovo enakopravnost in nalogo njegovo, da sodeluje povsod, kjer ga kličejo interesi človeštva. Iz liberalizma izhaja geslo bratstva kot postulat po socialnosti med ljudmi.

Liberalizem je bil kulturna stopnja v razvoju, kateri bi logično morala slediti demokratična svoboda, da bi se v njej človek lahko uveljavljal po svojih nalogah in potrebah v družbi.

Mi sicer vemo, da je liberalizem nastal v boju med fevdalci in meščanstvom. Meščanstvo je bilo takrat nesvobodno. Tudi kmetiški podložniki so bili roboti. Zato so ti sloji rabili liberalizem, svobodo, ne svobodomiselnost, kakor trdijo zakrknjeni hierarhični in avtokratični politiki, da s tem omalovažujejo veliki kulturni pomen političnih in socialnih svobod. Ti stanovi so se takrat opravičeno, ker so bili brez veljave in zatirani, borili za svojo svobodo, ne pa za sfigo, ki se jo danes podtika važnemu kulturnemu boju.

Liberalna doba je bila v zgodovini na vsak način važna epoha razvoja.

Zgodilo se je pa nekoliko drugače. Pred stoletji so se vršili boji za svobodo v Franciji, pred sto leti v ostali Evropi. Tiranija fevdalcev je propadla. Meščanski sloji in kmetiški, ki so v teh bojih polagoma zmagovali, so pa izdali delavske interese. Organizirali so se v kapitalistično družbo, ki se je razvijala in je postajala število delavcev in nameščencev vsak dan večje. Osvobodjeni sloji so si delili pravice, so odločali o vsem, ne da bi se ozirali na interese onih, ki so najbolj potrebni svobode in ki se danes najodločneje zavzemajo zanjo, ker so kratkomočno izločeni iz socialnega procesa. Tako je kapitalistični režim prevzel vlogo nekdanjega fevdalizma, delavski razred pa vlogo borca za človečanske pravice, ki jih je prvotno zagovarjal takozvani liberalizem.

To je pot naravnega razvoja.

Človeštvo ne more nazaj v fevdalno dobo. Naravna pot ga sili k razširjenju svobod in težko odgovornost si nalagamo za civilizacijo vsi, ki stremimo po nastopu novega fevdalizma, v katerem naj odločajo volje posameznikov, posameznega razreda, ki jih imamo danes, vse drugo človeštvo pa naj postane nemo orodje te volje, le fizični robot. Človeštvo je sila dela in volje. Če silo dela ali silo volje zatiramo, kopljemo grob svoji kulturi in civilizaciji.

NEUTRALNOST V MEDNARODNI POLITIKI

V vojnem metežu je bila nevtralnost vedno velika prednost, ki je utegnila državo rešiti pred vojno. V današnjih časih pa varnost z nevtralnostjo v mednarodni politiki ni zagotovljena, ne po obljubah in ne po pogodbah. To pomeni, da je absolutna nevtralnost jako tvegana stvar, če nima v državi sami duhovne podlage, ki nevtralnost objektivno presoja in brani, če je treba. Za nevtralnost, za katero narod ni pripravljen, je v sedanji vojni prepotrebna duhovna izpopolnitev in duhovna organizacija državljanov.

Tudi nevtralne države morajo danes imeti določeno orientacijo, to je njeni državljani. Zato je potrebna svoboda tiska, ki opozarja javnost na nevarnosti in prednosti mednarodne politike ter usmerja državljane duhovno v pravcu najbolj sigurne varnosti. Tisk mora pospeševati zdravo politično notranjo konsolidacijo na temelju dejstev in v duhu obrambe neodvisnosti, da se odpravi skrajno škodljiva desorientacija, ki danes preplavlja nekatere države.

Brez splošne orientacije, ki jo lahko pospešujeta tisk in svobodna politična akcija, je nevtralnost besedna igra v narodu brez realne podlage in brez pozitivnega splošnega sodelovanja javnega mnjenja, ki je nujno potrebno. Verizniki imajo svoje namene. Kot neutralske žanjejo dobiček. Tuji propagandni elementi pa delajo za notranji razkroj v interesu tuje politike. Oba namena sta škodljiva nevarnosti, ker cepita pravo orientacijo državljanov in s tem slabijo načelo nevtralnosti in samoobrambe.

Izum proti vročini

Ledeni zaslon in hladilna srajca — Propeler na robu klobuka

Izumitelji so dovolj premislili tudi o tem, kako bi nas rešili neznosnih učinkov poletne vročine. Pred kakšnimi štiridesetimi leti si je neki rokodelce v Kraljevu, ki so se mu smilili ljudje, ki morajo sedeti v vročini ob pisalnih mizah in pri tem še pametne misli imeti, predstavljati rešitev tako-le: Trodelni zaslon, ki bi njegovi kovinski steni bili oddaljeni pet centimetrov druga od druge, bi se napolnil z ledeno. Mož, ki bi sedel čelo dva in pol metra od tega zaslona, bi ne mogel več trpeti zavoljo vročine. Tako je zapisano v aktih nemškega patentnega urada. Domislica ni tako neumna, vsekakor prekaša idejo s "hladilno srajco." Ta srajca bi imela pod pazduhami gumaste blazine z odprtinami. Če bi gibal z laktmi, ki se moral prekatati ohlajajoči zrak skozi te odprtine po telesu navzdol. "Izumitelj" ni pomislil samo na to, da mora stalno gibanje z rokami tudi povzročiti vročino...

Proti vročini so nadalje izumili "vetrno knjigo." Če si jo hitro listal, si čutil — ba je prijeten zračni tok kakor izpod pahljače. Za kadilce so na podoben način izdelali "hladilno smotko." Vse to so izumi, ki jih je uvrstili v kategorijo "hladilnih srajc." Vročina pa nas lahko zavede, da lahkomišelnost odklonimo še marsikakšen drug izum, ki je njegovemu duševnemu očetu od samega premišljevanja prizadejal nemara marsikakšno noč brez spanja.

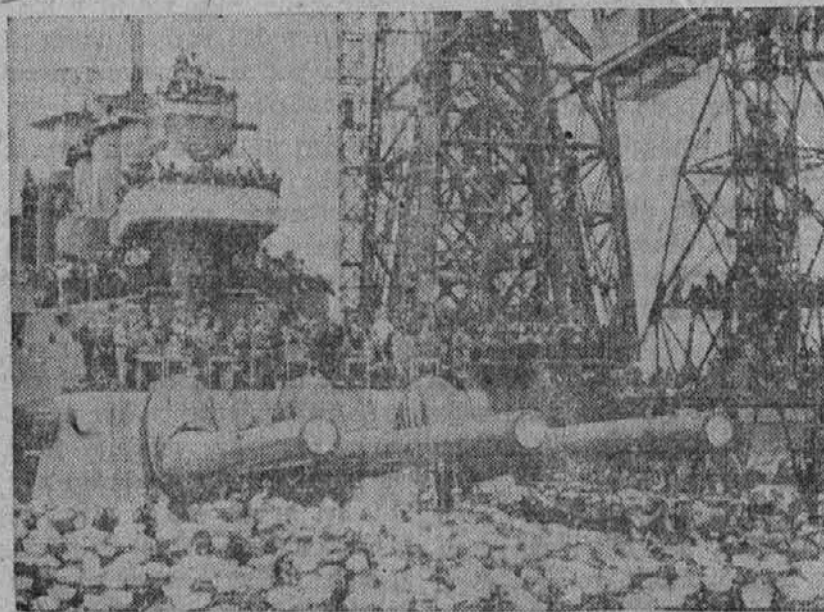
Kdo ve n. pr. danes še za "čepico proti sončarici," ki si jo je izmislil neki pekar iz Bavarske? Po njegovih navedbah je ta čepica imela lahek kovinski vložek, ki si ga lahko napolnil z vodo in te je potem varoval, da ti sonce ni moglo do živga.

Lahko bi navedli še nešteto podobnih izumov za pasje dni. Med njimi prav gotovo ni med najmanj izvirnimi majhen propeler, ki si ga je človek nataknil na rob klobuka in ki ga je poganzal s pritiskom na gumasto žogo v žepu, od katere je vodila gumasta cevka do propelera. "Namizni mlin na veter," ki ga ni treba podrobneje opisovati, ker pove ime samo vse, pa je bil baše sposoben hladiti celo za mizo zbrano družbo. Neumno je bilo pri tem "mlinu" le to, da ga je bilo treba poganzati z roko. Zadovoljni bodimo, da nam to ogrevajoče delo opravlja danes elektrika...

Rastlina - barometer

Ze pridevek "vremenski osat" kaže, da pripisujejo kompavi ali "hodoči neži" sposobnost napovedovati bližnje vreme. Če se hočeš poučiti o tem vremenu, ti ni treba drugega, pravijo ljudje, kakor da pogledaš liste in cvete te zanimive rastline. Če se zlasti srebrno beli, podolgovati ovojni listi v košarici kompave stegujejo vodoravno, tedaj je po mnogih izkušnjah računati s tem, da bo naslednji dan lepo vreme z večino jasnim nebom. Če pa vremenski osat te liste stisne skupaj, da pokrijejo svet kakor streha, tedaj kaže to na dež. Široka košarica s premerom 6 do 8 cm se mora zlasti v gorah pravočasno zavaruovati pred mokroto, ker bi se številni, gosto postavljeni cevasti cveti drugače le težko sušili in bi pričeli gniti. Streha gladkih ovojnih listov pa poskrbi, da se dež lepa odteka s ko-

Nova ogromna bojna ladja

Te dni je bila dodeljena vojni mornarici edinjenih držav nova bojna ladja U.S.S. Washington, ki ima 35,000 ton prostornine. Na sliki vidimo prizor tekom ceremonij, ko je mornarica sprejela ladjo v svojo oskrbo.

Ogromen požar v Philadelphiji

V Port Richmond četrti v Philadelphiji je divjal požar, ki je uničil troje mestnih blokov ter povzročil \$5,000,000 škode. Slika prikazuje gasilce, ki gase požar.

šarice, tako da ne prodre niti kapljica v cvete.

Bodeča neža pa nam rabi samo kot barometer, temveč se da uporabiti še za druge koristne namene. Tako nam dajejo njeni cveti poleti okusno zelenjavo, ki je zelo redilna in vsebuje med drugim apno. Dalje je v njej neko eterično olje, smola in sladkor.

Nacijska prekanjenost

Naciji zmagujejo v tej vojni največ vsled tega, ker so njeni vojaški voditelji temeljito proučili vzroke, ki so Nemčiji prinesli poraz v prvi svetovni vojni ter se odločili, da se izognejo sleherni napaki, ki je bila storjena tedaj. Dva poglobljena vzroka za nemški poraz v zadnji vojni sta bila, boj na dveh frontah in pa tolikšno izzivanje Amerike, da je Nemčiji napovedala vojno.

Pakt z Rusijo je zavaroval nacije pred vojno na dveh frontah hkrati. In kdorkoli zasleduje nacijsko strategijo glede Zed.

Nemški blickrig na dveh frontah

Na gornjih dveh slikah vidimo nemško vojno mašino pri njenem počitku po njenih zmagah v Grčiji in Severni Afriki. Na gornji sliki so nemški bombniki, ki jih v Grčiji polnijo z gorivom, na spodnji sliki pa so veliki nemški tanki, ki jih uporabljajo Nemci v Afriki.

Povratak iz Antarktiki

Te dni se je vrnilo z ladjo North Star v Boston 36 članov Byrdove ekspedicije iz pokrajin Južnega tečaja. Admiral Byrd je srednji na sliki, z zemljevidom v roki.

Prihod avstralskega premijera

V New York so nedavno dospeli avstralski premijer Robert G. Menzies in njegovi tovariši. Menzies je prvi od leve na desno.

ŠKRAT

— Ste vzeli zdravilo pred spanjem?

— Ne, gospod-doktor. Najprej sem pozabil, potem ko sem ga hotel vzeti, sem pa že spal.

Mati se poslavlja od pravega poročene hčerke, ki odhaja na ženitovanjsko potovanje. Polje bi hčerko in zeta ter pravi: "Tujta srečno in vrtna se oba!"

lizmu Yankeejev." Nacija Nemčija bo udarila Ameriko, kadar bo smatrala, da je zrela za padeč, pa niti en dan poprej.

Služaj "Zamzama" je skrajno značilen v tem pogledu.

Pravila za kopanje

1. Ne koplji se takoj, ko si še vroč od tekanja ali drugega telesnega napora. Počakaj, da se ti telo ohladi in ti postane utrip normalen, kajti drugače ti preti srčna kap.

2. Prav tako se ne koplji neposredno po jedi, ker bi bilo to za srce, ki mora tedaj dovažati v večji meri kri želodcu, črevesju in drugim prebavnim organom, prevelika obremenitev.

3. Ne ostajaj dalj časa v hladnem sicer dalj nego ti, a imaj tudi debelejšo plast tolače pod kožo. Ko pričnejo gobje sklepetati in ustnice pomodrijo, skrajni čas, da zapustiš vodo.

4. Če imaš delno uničeno nase, svo mreno, moraš uho zamastiti z vato, ki si jo namočil v maslu, parafin ali olje. Še bolje storiti, da pokriješ uho z gumasto lopko. Če vdere voda v poskledovano uho, prenese vanj lahke razne bolezenske klice, po drugi strani pa zmehča lahko organe za ravnotežje, da plavac pod vodo ne ve več, kaj je zgornaj in kaj spodaj, ter ne more na površje.

5. Če seti pojavljajo radi mišični krči, zlasti v mečah, se po možnosti ne koplji sam. A če se ti krč pojavi, ne izgubi živca, temveč lezi v vodo na hrbet ali upogni stopalo navzgor, kakor da bi se hotel s prsti dotakniti golenice.

6. Po kopanju si telo temeljito odrgni, da se koža napolni s krvjo, in z mokrim telesom postaja dolgo v hladnem zraku, temveč se gibaj.

UKINITEV POSTE V FRANCIO

Washington. — Vlada naznanja, da je bila ukinjena paketna pošta iz Zedinjenih držav v Francijo, sedeno in nezasedeno. Angleška blokada smatra tako pošto za kontribucijo.

VSE KARKOLI

potrebuje se od zobozdravnikov, bodi izvlečenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobiš pri dr. Župniku, ne da bi zgubil pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vau čas pripušča. Uravni naslov:

6131 St. Clair Ave.
vhod na 62. cesti
Kuzusevo poslopje

Oglasajte v —

"Enakopravnosti"

ŽENSKI VESTNIK

O nujnosti negovanja zob

V ljubljanskem "Jutru" bere marnost, temveč vse prevečkrat pomanjkanje sredstev, zlasti po našem podeželju, kjer si ljudstvo ne more nabaviti včasih niti najpotrebnejše obleke.

Iz vseh navedenih razlogov, iz katerih se lahko vidi nujnost tega perečega vprašanja, pri nas, bi bilo na mestu, da se po zgledu drugih držav, n. pr. Nemčije, Italije in drugih, uvedejo vsaj dvakrat na leto za vsakogar strogo obvezni pregled zob in da se tistim, ki si iz lastnih sredstev ne morejo dati popraviti poškodovanega zobovja, omogoči popravilo iz fonda, ki bi ga stavila na razpolago v ta namen država. Tudi za našo vojsko bi se moralo ustanoviti zadostno število prepotrebnih zobnih stani, da bi naših vojakov pri izvrševanju njihove važne službe ne motil zobobol.

Nujno potrebno je torej, da se pristojni faktorji za stvar zavamejo in store za to potrebne korake. Vsi izdatki bodo bogato poplačani z mnogo večjim voljo za delo in z večjim številom res zdravih, čilih in svežih vojakov in državljanov.

Smerkolj Leopold, dentist.

Že od prve najnežnejše mladosti bi morali paziti na zobe naših malčkov, ki se morajo žal že prezgodaj seznaniti z zobobolom. Med prvimi rečmi, h katerim skrbna mamica navaža svoje dete, bi morala biti uporaba zobne ščetke, da se otrok prejeme temeljito privadi njeni uporabi in mu vcepi že v prvih letih nujnost in smisel za negovanje zob, kakor mu vcepi nujnost umivanja obraza in oblačenja. Pazi tudi že na prve zobobole, da ne začne gniti, če pa ga je, tedaj jih daj takoj plomirati, da zob obvaruješ. Popolnoma napačno je namreč mnenje, da mlečnih zob ni treba nevarovati, češ saj tako izpadejo, med temi izpade lahko tudi kakšen zob in tako zakriviš, da ostane tvoj otrok že v rani mladosti z na pol praznimi čeljustmi. Pelji otroka k zobnemu zdravniku ali dentistu takoj ob prvem opaznem nagnitju, kajti zveč je potrebno že prvi izdreti zob ali celo zob, ostane otroku v usta vse življenje strah pred zobnim zdravnikom. Tudi samo pomnjanje v šoli ne zaleže mnogo, ker se naše učiteljstvo ne more pri vsakem posebnem prepričati ali njih nasvete tudi res izpolnjuje. In če dovoliš otroku, da hodi z neumitimi zobmi v šolo je skoro gotovo, da jih ne bo čistil tudi kot odrasli. Z neumivanjem pa samo ospešiš razkroj in izpad zob, zaradi česar ne moreš dobro prebaviti hrane. S tem se preprečuje želodec in posledica pri nas žal vse preveč znana razširjena obolenja želodca in prebavil.

MISLI

Nesrečen človek občuti dobro in odprto besedo v svoji razboleli duši kakor balzam, dobro besedo veliko bolj ceni kakor denar, ki mu ga ponuja nebržna roka.

Naša volja je vedno dobra, toda okoliščine niso vedno take, da bi storili to kar hočemo in kar bi prav za prav morali storiti.

Dokler ljubezen ne združi vseh slovanskih narodov, ne verjamem, da bi bili zmogni velikih del.

Ljubezen se ne izprosi in ne izsili.

Vse ima svoj konec. Toda naša govornica ne umre. Če se doselej ni to zgodilo, se tudi v bodočnosti ne zgodi, in zastoj se trudi v ta namen naši dobroti.

Vsa šaka taka temna slika ima svoje stebre strani.

Vsak človek ima svoje napake in posebnosti; potrdi se, da jih boš lahko prenašal, da bodo tudi drugi imeli s teboj potrpljenje, in bodi vedno strpljiv z vsakim; s tem dosežeš priznanje ljudi.

OGLAŠAJTE V "ENKOPRAVNOSTI"

Moški mladi, močni fantje so že skoraj brez zob in koliko jih je zaradi tega za vojno službo neposobnih, če upoštevamo, da je vsakdo, ki ima samo 13 zob, stalno oproščen vojne službe. Kljub važnosti zdravega zobovja pa vsevozniki pa ima naša vojska za vsvo dravsko banovino samo skromno zobno stanico, in še to le po zaslugi energičnega upravnika vojne bolnice v Ljubljani, kar pa je seveda tako obširna oblast še vse premalo.

Mnogokrat pa zanemarjanje zobovja ni kriva samo malo-

domu na St. Clair Ave.

22. novembra, sobota. — Statuettes klub priredi ples v Slovenske delavskem domu na Waterloo Road.

29. novembra, sobota. — Društvo "Washington" SZZ priredi plesno veselico v Slov. delavskem domu na Waterloo Road.

29. novembra, sobota. — društvo "Loška dolina" priredi veliko plesno veselico v dvorani Slovenskega doma na Holmes Ave.

DECEMBER

7. decembra, nedelja. — Društvo "Združeni bratje," št. 26 S. S. P. Z. priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

9. decembra, nedelja. — Društvo "V boj" št. 53 S. N. P. J. bo proslavilo svojo 35-letnico obstoja v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

13. decembra, sobota. — St. Clair Rifle and Hunting klub zpriredi banket v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.

14. decembra, nedelja. — Cankarjeva ustanova priredi spominsko slavnost smrti Ivana Cankarja v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

14. decembra, nedelja. — Pevski zbor "Slovan" priredi koncert v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

21. decembra, nedelja. — Božičnica Mlad. pev. zbora "Skranjčki" v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

25. decembra, četrtek. — Socijalistični klub, št. 49 priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

25. decembra, četrtek. — Socijalistični klub, št. 49 priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

25. decembra, četrtek. — Klub št. 49 J. S. Z. priredi zimsko veselico v spodnji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

31. decembra, sredo. — Pevski zbor "Jadran" priredi silvestrov ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

31. decembra, sredo. — Pevski zbor "Jadran" priredi Silvestrov ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

1942

10. januarja, sobota. — Pevski zbor "Adrija", priredi ples v Slovenske in društvenem domu na Recher Ave.

NEURITIS RHEUMATISM

Relieve Pain in Few Minutes

To relieve torturing pain of Rheumatism, Neuritis, Neuralgia or Lumbago in a few minutes, get NURITO, the splendid formula, used by thousands. Dependable—no opiates. Does the work quickly. Must relieve cruel pain, to your satisfaction, in few minutes or your money back. Don't suffer. Ask your druggist today for NURITO on this guarantee.

DO YOUR EYES BURN?

Use Murine—the proved formula of an eye specialist. It is—containing seven safe ingredients to soothe and refresh reddened delicate membranes resulting from colds, close work, late hours, movies, wind, glare, dust. Free dropper with each bottle. At all Drug Stores.

Refresh them with... MURINE FOR YOUR EYES

HAIR-BREADTH HARRY

THERE'S SOMETHING WEIRD ABOUT THIS PLACE! YOU MOVE WITHOUT WALKING...

THIS UNGEEN POWER! HECK!!! I DON'T WANT ANY DIAMONDS— I'M GOING BACK...

I'M CAUGHT UP IN AN AIR-TIDE! WHY DID I EVER START ON THIS ERRAND...???

ROYALTY HAVE JUST DROP IN, PREENCESS BRENTA...

PRISK HEEM'AM SEND HERE!

Društveni KOLEDAR

MAY

31. maja, 1. junija. — Slovenski dan v Euclidu v počast prvega pesniku Ivanu Zormanu.

JUNE

1. junija, nedelja. — Društvo št. 355 SNPJ iz Fairport Harbor, Ohio, priredi piknik na farmo SNPJ.

8. junija, nedelja. — Piknik društva Cleveland št. 126 SNPJ se bo vršil na zadružni farmi družtev S. N. P. J.

15. junija, nedelja. — Društvo "Napredok", št. 132 ABZ priredi piknik na Stuski farmi

15. junija, nedelja. — Društvo "Vipavski raj", št. 312 SNPJ priredi piknik na SNPJ farmi.

22. junija, nedelja. — Društvo Združeni bratje, št. 26 SSPZ priredi piknik na Stuski farmi.

OCTOBER

11. oktobra, sobota. — Društvo Collinwoodske Slovence, št. 22 SDZ ppriredi banket ob priliki proslave 20-letnice v Slovenskem domu na Holmes Ave.

11. oktobra, sobota. — Društvo "Blejsko jezero", SDZ priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

12. oktobra, nedelja. — Dramsko društvo "Anton Verovšek" priredi igro in ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

19. oktobra, nedelja. — Pevski zbor "Sloga" priredi koncert v Slovenske in narodnem domu na St. Clair Ave.

25. oktobra, sobota. — Slovenska Zadržna Zveza priredi plesno veselico v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

25. oktobra, sobota. — Podružnica št. 3, Slovenske moške zveze priredi zabavni večer v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

26. oktobra, nedelja. — Jesenski koncert pevskega zbora Zvon se vrši v Slovenskem narodnem domu na East 80th St.

26. oktobra, nedelja. — Društvo Vipavski raj, št. 312 SNPJ obhaja 25-letnico v Slovenskem domu na Holmes Ave.

26. oktobra, nedelja. — Združene Slovence, SDZ priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

NOVEMBER

2. novembra, nedelja. — Pevski zbor "Jadran" priredi opereto v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

8. novembra, sobota. — Plesna veselica priredi društvo Kras št. 8 S. D. Z. v Slovenskem domu na Holmes Ave.

9. novembra, nedelja. — Pevski zbor "Adrija" priredi koncert in ples v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

9. novembra, nedelja. — Društvo "V boj" SNPJ prireditve v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

15. novembra, sobota. — Collinwood Hive Mac. prireditve v Slovenskem delavskem domu, Waterloo Rd.

16. novembra, nedelja. — Mladinski pevsko zbor SDD priredi koncert in ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

20. novembra, četrtek. — Koncert soc. Zarje na Zahvalni dan v Slovenskem narodnem

JULY

4. julija, petek. — Four Points Tavern priredi piknik na Stuski farmi.

4. julija, petek. — Field Day priredi društvo Loyalties na S. N. P. J. farmi.

6. julija, nedelja. — Piknik kluba in Zarje na prostorih Clev. Federacije SNPJ.

13. julija, nedelja. — Piknik Slov. zad. zveze na Močilnikarjevi farmi.

13. julija, nedelja. — Društvo Brooklynski Slovenci, št. 48 S. D. Z. priredi piknik na prostorih doma Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.

13. julija, nedelja. — Piknik kluba št. 49 JSZ na farmiSNPJ.

13. julija, nedelja. — Piknik kluba št. 49 na izletniških prostorih SNPJ.

20. julija, nedelja. — Pevsko društvo "Zvon" priredi vrtno veselico na prostorih doma Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.

20. julija, nedelja. — Pev. zbor "Slovan" priredi piknik na

Močilnikarjevi farmi.

27. julija, nedelja. — Piknik Slov. groceristov in mesarjev na Pintarjevi farmi.

27. julija, nedelja. — Društvo Svoboda, št. 748 SNPJ priredi veliko slavnost ob 5. obletnici obstoja na farmi SNPJ.

29. novembra, sobota. — Statuettes klub priredi ples v Slovenske mdelavskem domu na Waterloo Road.

29. novembra, sobota. — društvo "Loška dolina" priredi veliko plesno veselico v dvorani Slovenskega doma na Holmes Ave.

DECEMBER

7. decembra, nedelja. — Društvo "Združeni bratje," št. 26 S. S. P. Z. priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

9. decembra, nedelja. — Društvo "V boj" št. 53 S. N. P. J. bo proslavilo svojo 35-letnico obstoja v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

13. decembra, sobota. — St. Clair Rifle and Hunting klub zpriredi banket v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.

14. decembra, nedelja. — Cankarjeva ustanova priredi spominsko slavnost smrti Ivana Cankarja v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

14. decembra, nedelja. — Pevski zbor "Slovan" priredi koncert v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

21. decembra, nedelja. — Božičnica Mlad. pev. zbora "Skranjčki" v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

25. decembra, četrtek. — Socijalistični klub, št. 49 priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

25. decembra, četrtek. — Socijalistični klub, št. 49 priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

25. decembra, četrtek. — Klub št. 49 J. S. Z. priredi zimsko veselico v spodnji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

31. decembra, sredo. — Pevski zbor "Jadran" priredi silvestrov ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

31. decembra, sredo. — Pevski zbor "Jadran" priredi Silvestrov ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

1942

10. januarja, sobota. — Pevski zbor "Adrija", priredi ples v Slovenske in društvenem domu na Recher Ave.

NEURITIS RHEUMATISM

Relieve Pain in Few Minutes

To relieve torturing pain of Rheumatism, Neuritis, Neuralgia or Lumbago in a few minutes, get NURITO, the splendid formula, used by thousands. Dependable—no opiates. Does the work quickly. Must relieve cruel pain, to your satisfaction, in few minutes or your money back. Don't suffer. Ask your druggist today for NURITO on this guarantee.

DO YOUR EYES BURN?

Use Murine—the proved formula of an eye specialist. It is—containing seven safe ingredients to soothe and refresh reddened delicate membranes resulting from colds, close work, late hours, movies, wind, glare, dust. Free dropper with each bottle. At all Drug Stores.

Refresh them with... MURINE FOR YOUR EYES

HAIR-BREADTH HARRY

THERE'S SOMETHING WEIRD ABOUT THIS PLACE! YOU MOVE WITHOUT WALKING...

THIS UNGEEN POWER! HECK!!! I DON'T WANT ANY DIAMONDS— I'M GOING BACK...

I'M CAUGHT UP IN AN AIR-TIDE! WHY DID I EVER START ON THIS ERRAND...???

ROYALTY HAVE JUST DROP IN, PREENCESS BRENTA...

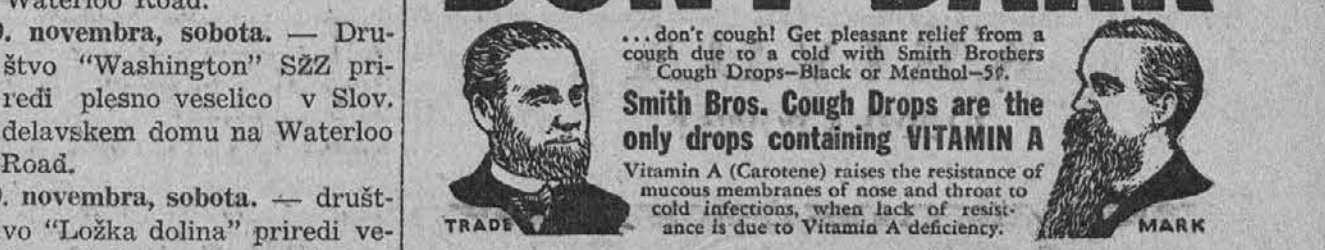
PRISK HEEM'AM SEND HERE!

DON'T BARK

...don't cough! Get pleasant relief from a cough due to a cold with Smith Brothers Cough Drops—Black or Menthol—5¢.

Smith Bros. Cough Drops are the only drops containing VITAMIN A

Vitamin A (Carotene) raises the resistance of mucous membranes of nose and throat to cold infections, when lack of resistance is due to Vitamin A deficiency.

WOMEN!

read how thousands have been able to GET NEW ENERGY

IMPORTANT Medical Tests Reveal WHY Famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound Has Been Helping Weak, Run-down, Nervous Women For Over Half A Century!

If you feel tired out, limp, listless, moody, depressed—if your nerves are constantly on edge and you're losing your boy friends to more attractive, peppy women—SNAP OUT OF IT! No man likes a dull, tired, cranky woman.

All you may need is a good reliable tonic. If so try famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound. Let it stimulate gastric juices to help digest and assimilate more whole-some food which your body uses directly for energy—to help build up more physical resistance and thus help calm jittery nerves, lessen female functional distress and give you joyful bubbling energy that is reflected thru your whole being.

Over 1,000,000 women have reported marvelous benefits from Pinkham's Compound. Results should delight you! Telephone your druggist right now for a bottle.

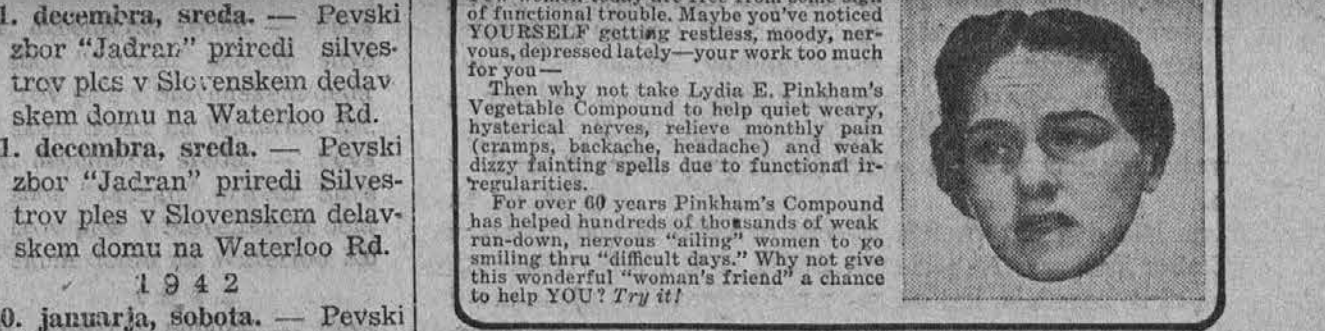

AN URGENT MESSAGE to women who suffer FEMALE WEAKNESS

Few women today are free from some sign of functional trouble. Many have noticed YOURSELF getting restless, moody, nervous, depressed lately—your work too much for you.

Then why not take Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound to help quiet weary, hysterical nerves, relieve monthly pain (cramps, backache, headache) and weak dizzy fainting spells due to functional irregularities.

For over 60 years Pinkham's Compound has helped hundreds of thousands of weak run-down, nervous "ailing" women to go smiling thru "difficult days." Why not give this wonderful "woman's friend" a chance to help YOU? Try it!

SICK, NERVOUS CRANKY "EVERY" MONTH?

Then Read WHY Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound Is Real "Woman's Friend"!

Some women suffer severe monthly pain (cramps, backache, headache) due to female functional disorders while other's nerves tend to become upset and they get cross, restless and moody.

So why not take Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound made especially to help tired, run-down, nervous women to go smiling thru "difficult days." Pinkham's Compound contains no opiates or habit-forming ingredients. It is made from nature's own beneficial roots and herbs—each with its own special purpose to HELP WOMEN.

Famous for over 60 years—Pinkham's Compound is the best known and one of the most effective "woman's" tonics obtainable. Try it!

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK?

Če ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojemu prijatelju ali znancu, da si jo naroči. Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek!

Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite upravnistvu, ki bo radé volje dalo vsa pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik

IME: _____

NASLOV: _____

Zastopnik: _____

Plačal \$ _____ c Dne _____ 19 _____

FRANCE BEVK

KRIVDA

LJUDSKA POVEST

2

Brdar je bil na večer umora iz krme grede postal pred Streharjevo hišo. Ana je obupna tekala okrog voglov, vila roke in vpila. Hlapec je bil že izdihnil. Ležal je v kamri na postelji, nihče se ga ni upal dotekniti, dokler ne pride sodna komisija. Brdarja je bila popustila pijanost. Že je lahko trezno razmišljal. Položil je bil nogo na prag, a jo je umaknil.

"Ne prestopim praga," je preudaril, "dokler je hlapec v hiši, živ ali mrtev."

Jožetova usoda mu je najtežje legla na pleča. Tako težko, da je hodil po klancu proti domu, kakor da so mu noge iz svine. "Tone!" je vpil Tkalec za njim.

Ni ga slišal. Sredi klanca se je oprijel mladega drevesa ob plotu in počival. Nato je sedel na kamenje, da mu je hlad prešinjal vse telo. Zagrebel si je obraz v dlani in mislil.

Pri Streharju so še vedno tekali okoli hiše. Na uho so mu prihajali klici, nerazločne besede. Luč je šla do Tkaleca in se je zopet vrnila. Brdar se ni genil. V mislih je spremljal Jožeta, ki ga je videl zmeraj na enem mestu. Tam je sedel, nekje v temini, pijan, sključen in čakal sodbe. Bilo mu je, kakor da se je zrušil ves svet in se nikoli več ne popravi, nikoli več.

Dvignil se je in si obrisal potni obraz. Kakor da je postregel s čela težke misli in jih zavrgel, je dvakrat zamahnil z roko. Šel je dalje hitreje in proznejše kakor prej. Prišel je domov, stopil na hlev in začel rezati slamo za živino. Kosa je srđito hreščala in odmevala v noč. Kot da drobi kosti. Do jutra se je umiril, ob zori je začel cepiti drva.

Ana je bila dva dni vsa zbegana, kakor neumna. Ni jedla, ni spala, ni se zavedala, kaj se godi z njo. Zdaj so ji tekle solze, zdaj je vzdihovala. Ljudje so pripisovali to njeni nesreči, ki je zadela vso hišo, ne samo njo. Nihče si ji ni upal omeniti Jožeta, kar je bilo umljivo. Ves Zabreg je razpravljalo o dogodku, razpletal vzroke in besedičilo o raznih možnostih. Prišle so komisije in odšle. Hlapec je ležal na mrtvaškem odru, pokrit čez in čez. Kdor ga je odgrnil, je videl ostra lica, na njih je ležala okamenela bolečina.

"Hudo ga je zadel," so govorili Zabrežani, "pri priči je bil mrtev."

"Kdo bi ne bil! Trebuh mu je preparal."

"Pa Jože, ki živali ne bi bil hudega storil. Slab človek rajni ni bil."

"Brez vzroka si še koza roga ne odbije, to si zapomnite!"

Eni so držali z Jožetom, ki so ga poznali za mirnega mladeniča in niso videli morilca v njem, najsi so še tako tehtali njegovo vedenje in značaj. Drugi so bili polni nagonskega strahu, ki ga imajo ljudje pred ubijalcem.

"Dober hlapec je bil," so raz-

V najem

se odda hišo za eno družino 5 sob spodaj in eno sobo zgoraj; gor kota na vodo. Poizve se med 4. in 5. uro popoldne na 1058 E. 69 St. Odda se samo družini z odraslimi osebami.

Proda se

Creamery in delikatesna trgovina. Tedenski dohodki so od \$550 do \$600. — Trgovina se tu nahaja že 15 let. — Dobi se tudi stanovanje. — Za naslov se poizve v uradu tega lista.

predali dalje. "Kateri gospodar bi bil bolj skrbel za posestvo?" "Trd je bil. Ne da bi ga zdaj obrekovali, ko je že prestal. Bog mu daj nebesa!"

"Kateri gospodar pa ne drži uzd v rokah? Mora, če hoče, da gre po pravi poti."

"Fanta je tepel in ga gonil v hlev spat, vrata mu je zaklepal. Še mene bi jezilo."

"Bog ve, ali je to res... Jože bi se bil rad oženil."

"Hlapec pa tudi. Saj pravijo, da je bilo zaradi tega."

"To bo že laž! Pustimo čenče ob mrliču!"

Zabreg je že prej šepetal o nedovoljenem razmerju med gospodinjo in med hlapcem. Zdajci je vas na to pozabila in se čudila tistim, ki so hoteli kaj vedeti. Ko je na dan pogreba hlapec zdrknil v krsto, je Ana hotela še enkrat videti njegov obraz. Ko ga je uzrla, je planila v tak jok, da je vse navzočne ženske potegnile za seboj.

Po pogrebu, ko o solzah ni bilo več sledu, so dejali:

"Hudo ji je bilo po njem."

"Za možem ki me bilo sram tako jokati."

"Ej, po fantu je huje."

"Najboljša moč ti je šla od hiše," so vzdihnile proti Streharici.

"Takega hlapca ne dobim več," se je Ani zateknilo v grlu. "Verjemite mi, da se nisem mogla ubraniti solz."

Pogledala je ženskam globoko v oči, da bi odkrila skrite misli. Na tistem je žalovala za hlapcem. Kadarkoli se je pri delu spomnila nanj, so ji stopile solze v oči. Zvečer ga je vpletala v molitev. Mislila je, da ga ne bo mogla pozabiti. Na Jožeta je le redko mislila. Do njega je čutila že prej malo ljubezni, več strahu. Zdelo se ji je, da raste oče iz njega in budi njeno vest. Borila se je v sebi, tedaj je Jože z nožem presekal njeno neodločnost. Ljubezen do sina ji je ugasnila. Ni trepetala za njegovo usodo, ni molila zanj, ni govorila o njem. Imela ga je za mrtvega.

Prav malo rabljene električne ledenice se dobijo po \$19.00

Zakaj bi kupovali led, ko imate tu priliko kupiti električno ledenico. 819 E. 185 St. 6104 St. Clair Ave.

Proda se

hišo za eno družino; 6 sob in "sun room"; garaža za 2 avta, kokošnjak, sadno drevje. — Lota 40x217. Proda se po zmerni ceni. — Vpraša se pri lastniku, 514 East 140 St., od Lake Shore Blvd.

Slovensko Katoliško Podporno društvo PRESVETEGA SRCA JEZUSOVEGA — Samostojno —

Imenik društvenih uradnikov za leto 1941. Preds. John Levstik, 646 E. 115 St.; podpreds. Anton Hlapše; tajnik Leo Novak, 7610 Lockyear Ave.; blagajnik, Andrej Tekavc, 1023 E. 72 Place; zapisnikar Matija Oblak; vratar Matevž Debevec; zastopnika za Klub društev sv. Vida, Andrej Tekavc in Frank Petkovsek; nadzorniki: Frank A. Turek, Frank Petkovšek in Steve F. Pirnat; društveni zdravniki so vsi slovenski zdravniki. Društvene seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. V društvo se sprejema nove člane od 16. do 45. leta.

ga. Strašila jo je misel, da se nekega dne prikaže pred njene oči. Kaj mu poreče?

Vedela je, da je v zaporu in da ga čaka sodba. Prisluškovala je, kaj govore o njem. Iz govorjenja Anke in njenih tovarišic, iz pomenkovanja sosedov, gosti in beračev je razbrala, da pošilja Julki pozdrave. Anki tudi, da pride spomladi pred poroto. Na koliko let ga bodo obsodili? Kam pojde po prestani kazni?

Bolj ko si ga je mislila mrtvega, bolj je stal živ pred njo. Le v redkih trenutkih se ji je utrnila iskra materinske ljubezni. Tedaj se ji je oglašil trpek občutek. Ko je pomislila na hlapčovo smrt in na vse okoliščine, ki so jo spremljale, se je znova zakrknila.

Brdar se je izogibal Streharjeve hiše ko modrasovega gnezda. Kadar bi bil moral iti mimo nje, je rajši napravil ovine čez gmajno. Govoril je kdaj pa kdaj le z Anko. S hlapčovo smrtjo se mu je bilo eno breme zvalilo z ramen, a navalilo se je nanje drugo, težje od prejšnjega. Jožetovo dejanje ga je peklo noč in dan. Dasi je s silo odvrčal misli od njega, se jih vendar ni mogel iznebiti. Vidno je hujsal. Le polagoma se je uravnovesil. Šel je k odvetniku in govoril z njim. Vrnil se je potolažen, vselejši in samozavestnejši.

Nastopila je zima, minevala v snegu in mrazu, v mraku in razgovorih, ki so se vrtili okrog Streharjeve hiše in Jožetove usode. Polagoma se je govorica ulesla, skoraj potihnila. Takrat je bila že svečnica, solnce je znova pogledalo izza hriba in posijalo na sneg in na ledene sveče, ki so visele od slamnatih streh.

Julka v predpustu ni hodila na ples. Vabilo Hrastarjevega

Janeza, naj pride v bližnji trg na sejem, je na kratko odbila.

"Ne pridem," je rekla.

"Zakaj ne?" ji je fant zastavil pot.

Dolgo je pasel priliko, da bi spregovoril z njo odločno besedo.

"Zato, ker nočem!" je zagorela od upornosti.

Pravega vzroka ni hotela izreči.

"Ne veš, zakaj nočem?" se je fantu prebudila zloba. "Hočeš, da ti povem?"

"To tebi nič mar!"

"Hočeš, da ti povem?" je sunil Janez klobuk na tilnik in si vihal brke.

"Molči!" je planila Julki kri v obraz.

"Ali boš čakala na fanta, da ti ga pošljejo iz velike rjave hiše?" je fant užival slednjo besedo. "Če bo že siv, nič ne de, praviš bo že znal klati."

Julka je zagorela. Pogledala je fanta ostro v oči, ni mogla prenesti sirovega roganja. Dvignila je roko in ga udarila po licu.

Ta dogodek se je zgodil na samotni, tudi Julka ga ni raznašala, vendar se je razvedel po vsi vasi. Obnavljali so ga s smehom. Fantje so Julki zamerili, a ona ni marala za to. Jožeta se ji ni upal nihče več omeniti, ne v dobrem ne v slabem.

Nastala je pomlad. Solnce je posijalo v zadnji kotiček vasi; snežni zameti so skopneli, zadigalo je po sveži zemlji, po rasti in cvetju. Prisilnični vrtovi so bili vsi rumeni od trobentic, pod grmovjem se je zbohotal teloh.

Ljudje so nosili v koših gnoj in prst, prvič udarili z rovnico, okusili prvi znoj pomladnega dela; mrgolelo je po vseh njivah in njivicah, po obronkih in lazih.

Kdaj pa kdaj so počivali, se

ozirali z brega v breg, se klicali in govorili.

"Ho!"

Oglasil se je odmev. Mož, ki je prinesel koš prsti do vrha njivice, je postal, vrgel koš na tla in se ozrl.

"Ho!"

"Ali slišite kukavico?"

Kukavica je pela glasno, neugnano.

"Tudi zeleno bukovje že leze proti vrhu Kojce."

"Včeraj do Sračnega brda, danes že čez. Kar vidno gre zelena kapa na možaka."

V glasne mpogovoru so šli po njivi navzdol, postavili koše na kobilice in kidali. Lopata je zvenela ob kamenju, kukavica je pela.

"Pomlad je lepa, da bi bila le tudi letina dobra!"

"Da bi bila! Še tako bo piškava."

Kukavica je prenehala s petjem. Z veje se je oglašila sinica. V gostem grmovju pod popljem so grulili golobi. V dolini je zabrlizgal vlak in ropotal čez most.

"Ali ste že slišali?" Čez dva tedna pride Streharjev pred sodnijo. Vabila so že dobili.

"A? Kdo je vabljen?"

"Brdar in Čufer. Kajpak tudi Streharica, se razume."

"Streharica? Ne verjamem, da bi šla."

"Zakaj bi ne šla? Saj lahko dobro priča zanj."

"Ona? Ali pa slabo. Odkar ga ni, ga niti enkrat še ni omenila proti kakemu človeku."

Po klancu je prišel kmet z vozom, se ustavil med obema zidoma, ki sta podpirala njivici, poslušal in spoznal, za kaj gre.

"Dobro pričevanje ali slabo, leta bo dobil."

"Leta niso mačje solze," je bajtar ugovarjal kmetu. "Škoda jih je, posebno, če so mlada."

"Če jih bo premalo, se bomo pa še pobijali. Hi, sivec! Vjo, rjavec!"

Tako je v Zabregu nastala polmlad in se je približal dan obravnave proti Jožetu Jerebu, ki je ubil hlapca. Govorica o njem se je znova razpasla po hišah in na polju med delom. Julka je prejela pismo: "Upam, da se kmalu vidimo." Saj mu ni verjela. Štela je, koliko let mu napoje kukavica. Ni nehala peti.

3

Sodna dvorana je bila nabito polna. Še preden se je pričela obravnava, je bil zrak zadušen, da je bilo komaj mogoče dihati. Ko so privedli Jožeta in ga zaprli v kletko, so se dvignile vse glave, da bi videle hudodelca. Rahlo, komaj razločno mrmranje je šlo med ljudmi.

Jože je bil blede, ves zmuden in prepaden. Z enim samim pogledom je ošinil predsednika, državnega pravdnika in porotnike, nato je tiho sedel in zrl predse.

Pričela se je obravnava. Predsednik sodišča je bil zajeten človek, govoril je z lenim, nekoliko pojočim glasom.

"Vi ste Jožef Jereb, vulgo Strharjev iz Zabrega?"

Jože je prebegnil z očmi preko sodnikov in porotnikov ter prikimal.

"Govorite!"

"Da."

Hotel je pripomniti še nekaj, a mu je glas zastal v grlu. Izpraševali so ga stvari, ki so bile same po sebi umevne, stokrat zapisane, le da so ugotovili, da je resnično tisti, ki ga dolže uboja. Slednjič so umolknilili in mu namignili, naj sede.

Pisar je bral obtožnico. Jože je s sklonjeno glavo poslušal še enkrat približno tisto, kar je bilo se zgodilo, kar je bil povedal že priskočnemu sodniku. Vendar ni bilo docela isto. Vse povedati ali zapisati je bilo nemogoče. Besede so bile radi tega pol resnica pol laž, pod obtožbo a pol roganje. Če bi se bil javno izpovedal, bi mu ne bilo tako duši. Pogledal je po občinstvu. V trenutku mu je prišlo na misel, da je morda tudi Julka med temi ljudmi. Ni je uzrl.

Znova je pogledal predse. Pisar je še enkrat dvignil glas, nato je utihnil.

"Jože Jereb!"

Jože se je dvignil. "Obdolženi ste, da ste umorili hlapca Ivana Droleta, ležečega v postelji, na ta način, da ste ga sunili z nožem v trebuh in mu s tem zadali smrtno rano. Ali ste to storili?"

(Dalje prihodnjič)

DENARNE POŠILJATVE V ITALIJO

Rojaki, ki imajo svoje starše, sorodnike in znanke v krajih, ki so od prve vojne pod Italijo, bodo storili zelo dobro delo, ako sedaj z denarjem priskočijo na pomoč bednemu in pomoči potrebnemu ljudstvu. Denar se lahko pošlje v Italijo in to potom kabelna. Tako naročilo je navadno izplačano v osmih dneh. Vsaka pošiljatev je garantirana.

Naročila sprejema in točno odpremlja tvrdka:

August Kollander

6419 St. Clair Ave. v Slov. Nar. Domu

V Jugoslavijo se zaenkrat še ne more poslati denarja, toda vsi znaki kažejo, da bodo tozadavne zveze kmalu vpostavljene. O tem se bo takoj poročalo. Pisma pa se lahko pošljejo v vse kraje Jugoslavije, naslovijo pa se isto kot poprej. Kakor hitro pa bo kaka nova odredba v tem oziru, bo pa naznanjeno. Najbolje je poslati pisma z zračno pošto. Poština znaša 30 centov.

KOLLANDER vam napravi prošnje za prvi ali drugi državljanski papir, izpolni tudi razne druge listine, katerih sami ne morete izpolniti in opravlja notarske posle.

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa pokličite Henderson 5311 — Henderson 5312.

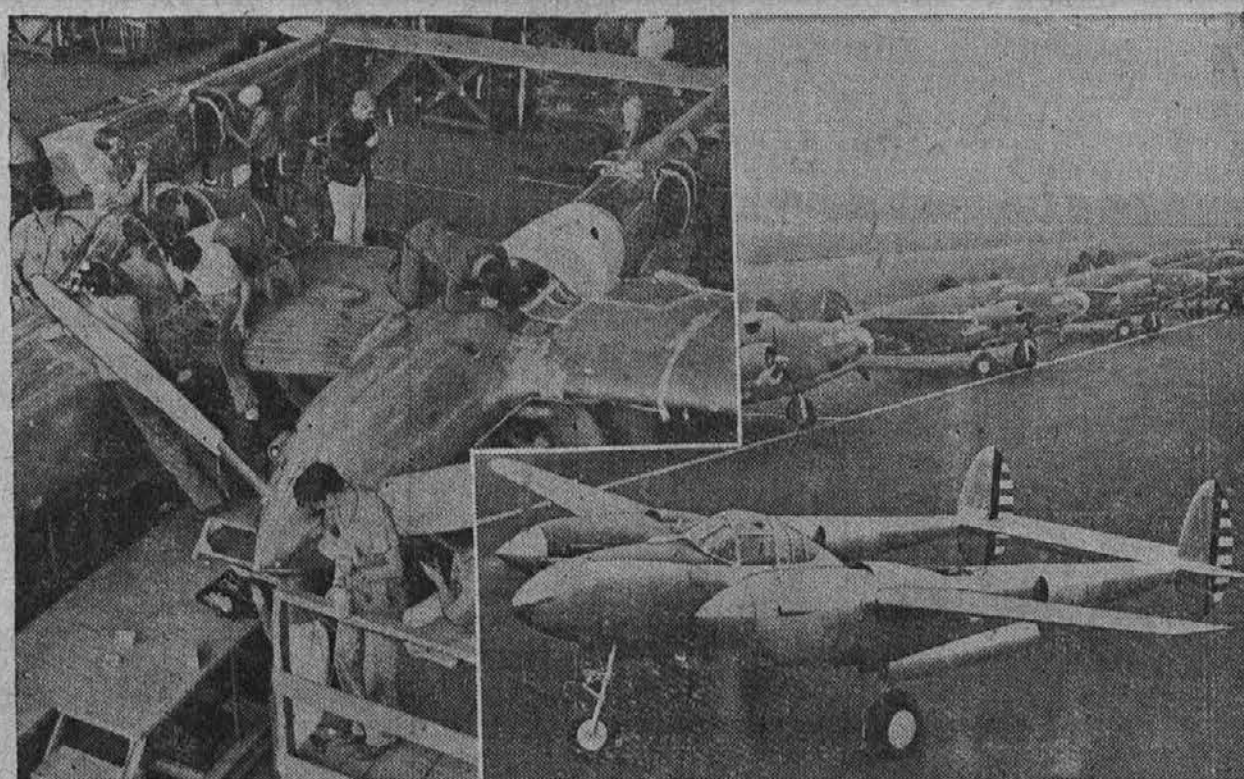
Lahko jo sporočite našim zastopnikom — — —

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street KENmore 4680W

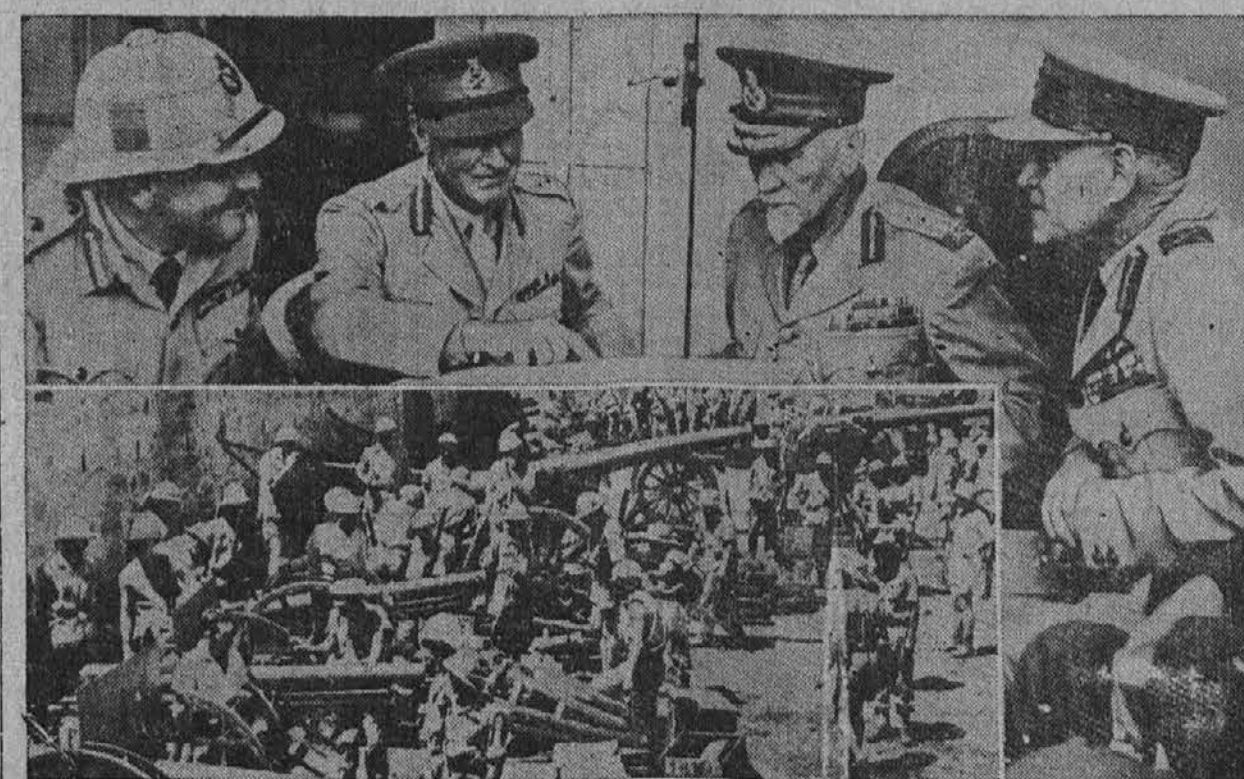
JOHN PETERKA
1121 East 68 Street ENDicott 0653

Najhitrejša letala Amerike

Na levi strani vidimo delavce v Lockheed tovarni v Burbanki, Cal., ki gradijo najhitrejša letala Amerike. Na sliki na desni strani pa je izgotovljeno letalo, ki je proizvedlo tekom preizkusnih poletov 458 milj brzine na uro.

Brambovci Afrike

General Jan Smuts (drugi od desne proti levi), proučuje zemljevid Afrike z generalom Allan Cunninghamom (drugim od leve proti desni). Poleg njiju sta njuna pribočnika. Častniki se posvetujejo o obrambi Afrike. Na spodnji sliki pa vidimo angleške južnoafriške čete s topovi, ki so jih vzele Italijanom.